

FÖRDJUPNING

Budgetpropositionen för 2013

I budgetpropositionen för 2013 föreslår regeringen ofinansierade åtgärder på ca 23 miljarder kronor för 2013. Företagens direkta skatter beräknas minska med drygt 8 miljarder kronor och hushållens direkta skatter med drygt 1 miljard kronor. Offentlig konsumtion beräknas öka med ca 8 miljarder kronor, investeringar med knappt 2 miljarder kronor och transfereringar till hushåll med 3 miljarder kronor. Fördelningen av de olika åtgärderna enligt indelningen i nationalräkenskaperna är Konjunkturinstitutets tolkning av budgetpropositionen.

23 MILJARDER KRONOR I OFINANSIERADE ÅTGÄRDER

Den offentliga sektorns finansiella sparande påverkas dels av den makroekonomiska utvecklingen, och då framför allt utvecklingen av löner och sysselsättning, dels av olika finanspolitiska åtgärder. I Tabell 48 redovisas de direkta effekterna på den offentliga sektorns finansiella sparande av förslagen i budgetpropositionen för 2013 fördelade enligt nationalräkenskaperna utifrån Konjunkturinstitutets tolkning.⁶⁸ Åtgärderna fördelas enligt indelningen i nationalräkenskaperna för att kunna bedöma effekterna på den makroekonomiska utvecklingen och på det finansiella sparandet i de olika delarna av den offentliga sektorn, det vill säga staten, kommunsektorn och ålderspensionssystemet (se kapitlet ”Offentliga finanser”).

De ofinansierade åtgärderna i budgetpropositionen uppgår totalt till ca 23 miljarder kronor för 2013. Ändrade skatteregler innebär att den offentliga sektorns inkomster minskar med sammantaget 9,5 miljarder kronor. Inkomstminskningen beror främst på sänkt skatt för företagen när bolagsskatten sänks från 26,3 till 22 procent. Sänkningen av bolagsskatten minskar skatteintäkterna med 16 miljarder kronor, men samtidigt begränsas möjligheterna till ränteavdrag inom en koncern, vilket bedöms öka skatteintäkterna med 8,8 miljarder kronor. Tillsammans med sänkt fastighetsavgift för hyreshus och förlängd skattebefrielse för nybyggda hus minskar företagens direkta skatter med 8,2 miljarder kronor. Dessutom minskar hushållens direkta skatter till följd av sänkt skatt för pensionärer (personer över 64 år) och utökat avdrag vid uthyrning av bostad i andra hand. Även momsredovisningen inom skrothandeln ändras för att komma åt fusk vilket ökar mervärdesskatteintäkterna något.

⁶⁸ Den direkta effekten på det finansiella sparandet av en åtgärd bortser från att åtgärden kan ge upphov till beteendeförändringar som kan leda till förändrade skatteinkomster.

Tabell 48 Fördelning enligt indelningen i nationalräkenskaperna av de ofinansierade åtgärderna i budgetpropositionen för 2013

Miljarder kronor

	2013
Hushållens direkta skatter	-1,3
Företagens direkta skatter	-8,2
Mervärdesskatt	0,5
Punktskatter och övriga skatter	0,2
Kapitalskatt	-0,7
Inkomster	-9,5
Offentlig konsumtion	7,7
Offentliga investeringar	1,6
Transfereringar till hushåll	2,9
Övriga utgifter	1,0
Utgifter	13,2
Total effekt på den offentliga sektorns finansiella sparande	-22,7

Källor: Konjunkturinstitutet och budgetpropositionen för 2013.

De föreslagna åtgärderna på utgiftssidan innebär att den offentliga sektorns utgifter ökar med 13,2 miljarder kronor. De offentliga konsumtionsutgifterna stiger framför allt på grund av att utgifterna inom utbildning och forskning ökar, bland annat genom fler platser inom utbildningssystemet. Även ökade utgifter inom rättsväsendet, främst till polis och domstolar medför högre konsumtionsutgifter. De offentliga investeringarna ökar genom att utgifterna för infrastrukturen stiger, bland annat till förstärkning av vägen mellan Pajala och Svappavaara som används för transporter av järnmalm från den nyöppnade gruvan i Pajala.

Bland förslagen som leder till ökade transfereringar ingår exempelvis fler programplatser inom arbetsmarknadspolitiken, ökade utgifter för studiestöd till följd av fler utbildningsplatser, höjt bostadstillägg för pensionärer samt höjd grundnivå i föräldrapenningen.

De föreslagna åtgärderna tillsammans med den försvagade konjunkturutvecklingen leder till att det offentliga finansiella sparatet som andel av BNP minskar från -0,5 procent 2012 till -1,2 procent 2013.

Att de i budgetpropositionen föreslagna ofinansierade åtgärderna uppgår till ca 23 miljarder kronor ska inte tolkas som att finanspolitiken är expansiv med detta belopp. Det innebär endast att nettokostnaden jämfört med oförändrade regler, det vill säga inga nya ofinansierade åtgärder, är 23 miljarder kronor. Många utgifter är oförändrade i löpande pris i avsaknad av nya beslut medan skatteintäkterna normalt växer i takt med utvecklingen av BNP. Utan nya ofinansierade åtgärder skulle finanspolitiken bli åtstramande 2013 (se även förklaring i marginalen i avsnittet "Finanspolitik" i kapitlet "Makroekonomisk utveckling och ekonomisk politik 2012–2017").